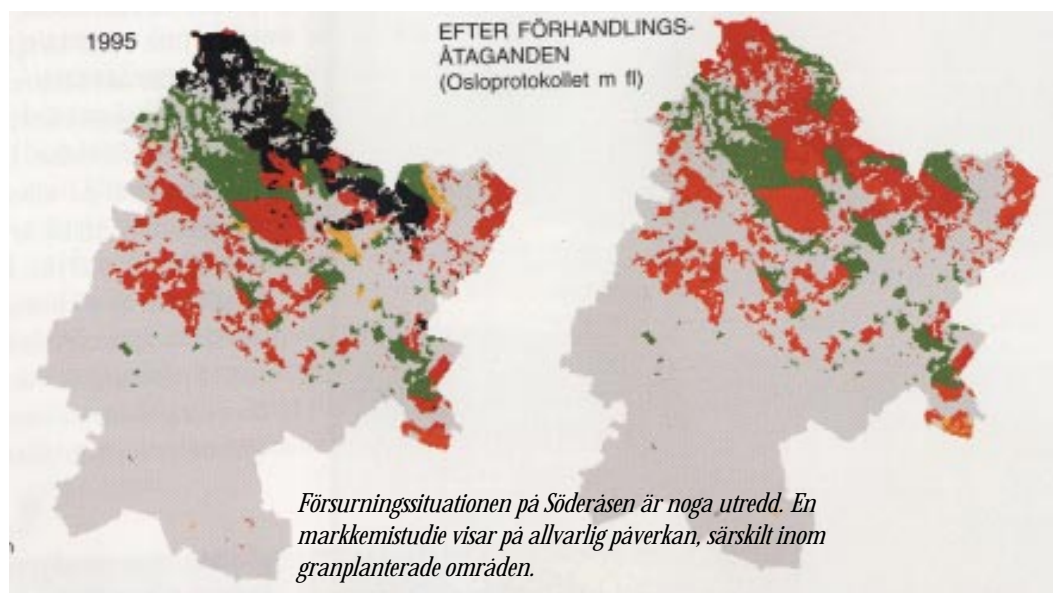

Miljösituationen på Söderåsen - en översikt

Söderåsens läge, i den nordvästra delen av Skåne, innebär påtaglig exponering av luftburna föroreningar. De är framför allt orsakade av utsläpp från trafik och energiproduktion. Föroreningarna är både långtransporterade och regionalt genererade. Långa mätserier visar bland annat höga nedfall av kväveoxider och under sommaren även marknära ozon. Eftersom tendensen är att vägtrafikarbetet ökar är belastningen fortfarande hög av luftburna föroreningar på Söderåsen.

En särskild studie av markkemin är gjord under 90-talet. Denna visar med tydlighet att belastningsnivåerna av försurande ämnen i skogsmark är mycket höga. Om Söderåsen skall bestå som en produktiv skogsbiotop på lång sikt fordras att belastningsnivåerna sänks. På kort sikt kan förändringar i markanvändningen bidra till att minska problemet. Resultatet av dagens situation innebär att värdefulla ämnen för skogens tillväxt urlakas successivt vilket på lång sikt äventyrar skogens produktionsförmåga. Detta är mest påtagligt i granskogsområden där försämringen sker hastigt. I lövskogsområden däremot bidrar

träden till att kompensera urlakningen samtidigt som de avlödade träden under vintern inte samlar lika mycket luftburna föroreningar som barrträden. En övergång till lövskogsbruk skulle alltså motverka den kortsiktiga försämringen av marksituationen på Söderåsen.

Ett klassiskt miljöproblem i Skåne är övergödningen av vattendrag. För Söderåsens del är inte detta ett akut problem. Vattendragen berör i huvudsak skogsmark och har till stor del naturliga lopp. Endast vattendragen i anslutning till åsen, i det omgivande slättlandskapet, berörs av traditionella övergödningssproblem.

Grundvatten

Grundvattnet som resurs betonas som en viktig hushållningsprincip. För Söderåsens del finns god tillgång på grundvatten primärt i berggrunden och lösa avlagringar, särskilt isälvsavlagringar. Generellt kan sägas att tillgången är god men att kvalitén varierar. Miljöpåverkan innebär att många befintliga vattentäkter på Söderåsen har lågt pH. Det är särskilt urbergsområden (gnejs

Miljösituationen på Söderåsen

och granit) som är påverkade men kvalitén varierar stort mellan närliggande täkter. I den granitkropp som förekommer centralt på Söderåsen har också konstaterats höga radonhalter (se nedan).

Grundvattnets kvalitet är av stor betydelse för boende på Söderåsen då gemensamhetsanläggning endast finns i Stenestad. Klippans kommun har också en vattentäkt på åsens nordsluttning.

Markanvändning, verksamheter eller exploateringsföretag som kan påverka grundvattnets kvalitet eller tillgång bör generellt inte tillåtas.

Radon

Förekomsten av marknära radon på Söderåsen är i huvudsak geologiskt betingad. Det är framförallt i samband med grusförekomster och alunskiffer i berggrunden som man finner höga halter av radon. Det finns endast avgränsade områden där problemen kan bli så stora att de kräver åtgärder vid befintliga bostäder eller vid ny byggnation. Höga radonhalter i dricksvatten har endast konstaterats i anslutning till ett granitområde centralt på åsen. I en särskild studie i detta område har höga halter av radon i dricksvatten uppmätts.

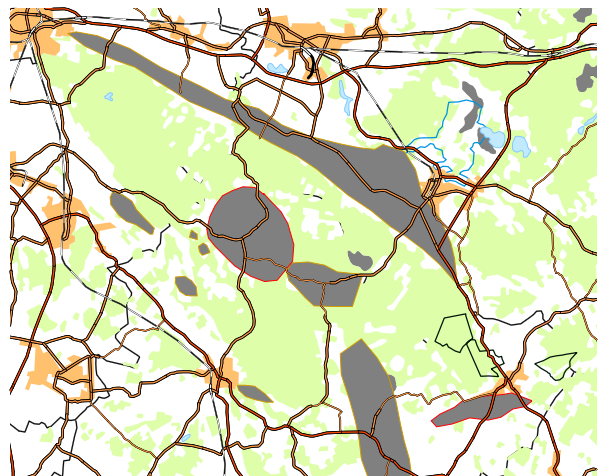
Elekromagnetisk strålning

Det är framför allt elledningar ovan mark som är aktuella för denna problematik. En 400 kV-ledning korsar Söderåsen i den västra delen. Denna ledning har varit föremål för ändringar där Bjuvs kommun haft synpunkter på utformningen, särskilt dess dominerande karaktär i landskapet. På själva Söderåsen är det inte aktuellt för byggnation i denna lednings närhet. Vid fortsatt planering och bygglovsgivning kommer närhet till befintliga luftledningar och transformatorer beaktas.

Djurhållning

Gårdar med stor djurhållning kan väcka besvär form av allergier, lukt, flugor etc. Under senare år har hästgårdar i allt större utsträckning etablerat sig på landsbygden. Lämpligt skyddavstånd mellan bostäder och gårdar med djurhållning är under diskussion. Avstånd på upp till 500 meter

finns som förslag mellan bostäder och djurhållande gårdar. En sådan frizon till hästhållande gårdar skulle, i Söderåsens fall, innebära att stora arealer måste undantas från bebyggelse. Det skulle också innebära att ett stort antal befintliga byggnader måste anses olämpliga för boendeändamål. Det är kommunernas uppfattning att en toleranter syn på avståndet mellan djurhållning och bostäder måste tillämpas på Söderåsen. Vilket avstånd som är lämpligt måste bedömas i varje enskilt fall.

Områden där det finns risk för förhöjda radonhalter. Röda, rutiga områden är betingade av berggrunden. Vågrätt skrafferade områden är jordartsbetingade.

Kommunernas utgångspunkt är att huvudregeln är att det skall vara möjligt att hålla djur i anslutning till boende inom Söderåsen.

Totalförsvaret

I lagstiftningen har totalförsvaret en särställning. Behövs således ett område tas i anspråk för att tillgodose försvarsintresset har detta företräde även framför andra riksintressen.

Det finns inom Söderåsen intresseområden som av sekretesskäl inte kan redovisas. Beträffande det civila försvaret finns också objekt som inte är redovisade. Kännedom om dessa finns hos kommunerna och länsstyrelsen som båda följer förändringar i markanvändning och infrastruktur.

Miljösituationen på Söderåsen

Kommunerna uppfattar att de åtgärder som redovisats i denna plan inte inverkar negativt på totalförsvarets intressen.

Mellankommunala frågor/Regionalt perspektiv

I Plan- och bygglagen betonas att mellankommunala intressen ska vägas in i översiktsplanen. Söderåsen är en innesluten geografisk enhet i de fyra kommunerna Bjuv, Klippan, Svalöv och Åstorp. En fördjupad översiktsplan för Söderåsen tillgodoser i så motto kravet på hanteringen av de nära mellankommunala intressena.

I ett vidare perspektiv har utvecklingen av Söderåsen även betydelse i nordvästra Skåne såväl som Skåne i sin helhet. Ett arbete med en Grönplan för Skåne har initierats av Region Skåne. Den inriktning som så långt redovisats stödjer kommunernas uppfattning om Söderåsens betydelse för naturvården och friluftslivet i regionen.

Samtidigt är den skånska skogsbygden och Söderåsen en viktig resurs för rekreation till stora urbaniserade områden, inte bara i Skåne utan även i hela Öresundsregionen. Den 1 juli 2000 öppnades en fast förbindelse över Öresund vilket innebar att storstadsområdet, med Köpenhamn, knöts närmare den skånska skogsbygden. Ca 2 miljoner människor förkortar sin restid till attraktiva skogsmiljöer och enastående natur väsentligt vilket innebär att storstadsområdet kan nå den första svenska "vildmarken" på ca en timmes restid med bil eller tåg. Det finns en stor potential i att utveckla besöksnäringen både i form av entreprenörskap och kunskap om de värden som finns i området består. Ett långsiktigt hållbart förhållningssätt är avgörande för att naturen som resurs skall kunna bestå och tjäna som ett fundament i en ny ekonomi för den skånska skogsbygden.

Inom Söderåsen är det vanligt med hästhållning i anslutning till bostaden. Detta är ett förhållande som ökat markant under de senaste åren.

Miljösituationen på Söderåsen

Ett särskilt projekt om attraktiva boendemiljöer har samordnats i nordvästra Skåne inom ramen för NOSAM:s verksamhet. Inriktningen på detta projekt har varit att möjliggöra en gemensam strategi för kommunerna att utveckla förutsättningarna för attraktiva boendemiljöer med den lokala byggnadstraditionen som utgångspunkt.

Det är angeläget att Söderåsen beaktas i ett regionalt perspektiv när det gäller utformning och prioriteringar i samband med utvecklingen av infrastrukturfrågor, ekologiska korridorer/grönstråk, vattenplanering och kollektivtrafikstråk.

Söderåsen har ett strategiskt läge, nära stora tätorter där brist på allemansrättsligt tillgänglig mark råder. Söderåsen är därför en betydande resurs för Öresundsregionen när det gäller tillgänglig natur och friluftsliv. Man kan tydligt se i satellitbilden hur stora "asfaltytor" är i förhållande till skogsområden.